

Kristina Háfoss, landsstýriskvinna

Røða í samband við reisigildi - nýggi fiskivinnuskúlin í Vestmanna –
Vestmanna, 28. mai 2008

MENNINGARDEPILIN Í VESTMANNA

Ull er Føroya gull. Soleiðis tóku føroyingar til fyrri rættiliga langari tíð síðan.

Føroya fiskur er Føroya gull. Soleiðis hava føroyingar tikið til, ið rættiliga nógv ár.

Men fyrst og fremst er tað Føroya fólk, ið er Føroya gull.

Fiskur hevur verið í høvunum í allar tíðir, men tað eru tey fólk, ið liva á okkara oyggjum, ið við síni vitan og førleikum hava kunna gagnnýtt tilfeingið – og ment okkum til eina fiskivinnutjóð. Eina fiskivinnutjóð, sum nú er á veg móti einum samfelagi, har vitanar- og tænavinnan gerast alsamt størri partur av búskapinum og samhandlinum við útheimin.

Fiskivinnuskúlin – ein skúli har vitan og fiskivinnan renna saman

Seinastu mongu árinum hevur tað verið samanrenningin av okkara vitan og førleikum innan fiskivinnuna og fiskiríkidømið – ið hava gjørt, at vit hava ment okkara høvuðsvinnu og kunna troytt okkara ríkidømi til fullnar. Inntøkurnar frá hesum virkseminum hava m.a. verið við til at geva okkara samfelag rúm fyri, at vit hava ment okkara vitanarsamfelag og í hesum døgum flyta okkum alsamt tættari einum vitanarsamfelagi.

Skal høvuðsvinnan mennast enn meira og vera kappingarfør við fiskivinnur í útlondum er alneyðugt, at vit støðugt menna okkar vitan innan økið, og at vit nýta nýggja vitan og tøkni í vinnuni. Hesin skúlin er ein liður í at røkka hesum máli.

Fiskivinnuskúlin í Vestmanna er ein spennandi skúli – har menning av vitan og fiskivinnuni er í fokus. Ein skúli, har vit kunnu bjóða okkara ungu longu eftir fólkaskúlan at koma á ein miðnámskúla, ið hevur fiskivinnuna í miðdeplinum. Talan er sostatt um ein skúla, har fiskivinnan, vitan, ungdómurin og harvið framtíðin ganga hond í hond.

Eitt spennandi tilboð til okkara ungu – og eitt týðandi tilboð fyri okkara høvuðsvinnu og fyri okkara samfelag.

Úr sethúsum í nýggj hølir

Fiskivinnuskúlin hevur sín bústað her í Vestmanna.

Síðan 1989 hevur Fiskivinnuskúlin í Vestmanna hildið til í einum sethúsum, ið vórðu keypt og umbygd at nýta til skúlan. Síðan hevur tó í fleiri umførum verið tørvur á fleiri hølum, og hava bygningar verið leigaðir fyri at nýta hølir. Hetta hevur ikki verið ein nøktandi loysn.

Í 2000 setti táverandi landsstýrismaður tí eina nevnd at gera álit um fiskivinnuútbúgvingar. Álitið varð liðugt í 2002, og við stóði í hesum áliti varð ein bygginevnd í 2003 sett til at fyrireika bygging av nýggjum fiskivinnuskúla í Vestmanna. Hesum nýggja bygningi sum vit í dag hátíðarhalda.

Føroyskt byggisnið og serlig eyðkenni

Føroyskt arkitektfelag hevur staðið fyri, at sniðgeva hendan fiskivinnuskúlan. Talan er um felagið MAP-arkitektur. Skúlin er sniðgivin á ein hátt, ið m.a. tekur atliti til námsfrøðiliga hugtøkini, ið ein nútímans skúlabygningur eigur at taka stóði í.

Stórt arbeiði hevur verið lagt í fyrireikingina av byggingini og stórir dentur hevur verið lagdur á at geva skúlanum góðar karmar at virka undir, soleiðis at hann kann gerast ein avbera spennandi miðnámskúlin í Føroyum, við sereyknum, ið tekur útgangsstóði í okkara høvuðsvinnu, og sum ikki finnast á øðrum skúlum.

Gjøgnumskygni í hásæti

Gjøgnumskygni er ein reyður tráður í fiskivinnuskúlanum.

Námsfrøðiliga hevur berandi sjónarmiðið verið, at gjøgnumskygni skal vera í bygninginum, soleiðis at undirvísing ikki verður eitt fyribrigdi, ið er innstongt í rúnum. Undirvísingin skal í staðin kunna síggjast, og gerast ein livandi partur av bygninginum. Hetta kann í stóran mun vera við til at geva íblástur til lærarar og næmingar.

Í hesum fiskivinnuskúlanum eru atlit eisini tikin til, at skúlin skal hava neyðugu amboðini, ið skulu til, fyri at gera skúlan til ein náttúrligan samstarvspartnara hjá vinnu og virkjum, ið framleiða mat- og fiskavørur.

Partur av Skúladeplinum

Fiskivinnuskúlin er týðandi liður í, at veita okkara ungu eitt fjøltáttað útboð av útbúgvingum – og ein týðandi liður í, at náa málinum at fáa yvir 90% av okkara ungu at nema sær miðnámsútbúgving.

Arbeitt verður við endurskoðan av miðnámsútbúgvingunum, og verða nýggju útbúgvingarnar klárar at seta í verk í august 2009. Lagt er upp til, at munandi tættari samstarv verður millum ymsu miðnámsútbúgvingarnar – teknisku-, studenta-, handils- og eisini fiskivinnuútbúgvingarnar. Fiskivinnuskúlin fer tí ikki at standa einsamallur. Hinvegin fer virkseimið at verða samskipað við virkseimið á Skúladeplinum í Marknagili. Hetta soleiðis at næmingar og lærarar kunnu fáa eitt enn størri og meira spennandi umhvørvi.

Meira enn ein skúli

Men hesin fiskivinnuskúlin verður eisini meira enn ein skúli.

Umframt at bjóða miðnámsútbúgvingar, verða eisini móguleikar hjá Fiskivinnuskúlanum at skipa fyri styttri framhaldsútbúgvingum eftirútbúgving og førleikagevandi skeiðum.

Væntandi fer hesin skúli eisini at verða nýttur til annað spennandi virksemi. Eitt nú pallborðsfundir, fyrilestrar, framsýningar og smærri ráðstevnur innan virkisøkið hjá skúlanum.

Hesin skúli kann tí gerast ein menningardepil í Vestmanna.

Nema fyri at fremja

Vit kunnu í dag fegnast um, at vit nú eru komin eitt fet nærri at gera bygningin til fiskivinnuskúlan til veruleika. Talan er veruliga um ein týðandi bygning, tí hesin fiskivinnuskúlin í Vestmanna fer at geva okkara ungdómi møguleika at **nema** sær grundleggjandi og týðandi vitan, ið tey eftir lokna útbúgving kunnu nýta at **fremja** mennandi virksemi í okkara samfelagi.

“Tað sum ungur nemur – hann gamal fremur”